

Privatinės teisės užduotis

2026 m. kovo 27 d.

Ieškovas (pirkėjas) iš atsakovo (pardavėjo) 2025 m. vasario 10 d. įsigijo 2013 m. pagamintą lengvąjį automobilį, už 18 000 Eur, rida 248 000 km. Ieškovas rado automobilį pagal skelbimą internete, apžiūrėjęs automobilį, jo būklė atrodė gera (atrodė lyg naujas). Ieškovo teigimu, pardavėjas tikino, kad automobiliui atliktas aptarnavimas, todėl 10 000 km jokio papildomo aptarnavimo nereikės atlikti. Ieškovui įsigijus automobilį, pradėjęs jį eksploatuoti, iš pradžių jokių defektų nepastebėjo, tačiau 2025 m. spalio mėn., važiuojant greitkelio, pasigirdo stiprus kalimo garsas, todėl kilo įtarimas, jog sugedo variklis. Ieškovas toliau važiuoti nebegalėjo, su techninės pagalbos automobiliu pristatė ginčo automobilį į autoservisą techninės būklės patikrinimui. Atlikus techninės būklės patikrinimą ir ardymo darbus, buvo nustatyti mazgų pažeidimai ir reikalingi remonto darbai: (i) keisti variklio cilindro bloką su stūmokliais; (ii) keisti alkūninį veleną su įdėklais; (iii) remontuoti bendrus variklio defektus. Iš viso remonto kaina 9500 Eur. Ieškovas informavo atsakovą apie nustatytus defektus el. paštu, kartu pateikdamas defektų akto fotonuotrauką, kvietė atvykti į autoservisą, tačiau atsakovas neatvyko. Dėl to ieškovas savo iniciatyva 2025 m. gruodžio mėnesį suremontavo automobilį ir pareikalavo iš atsakovo padengti 9500 Eur remonto išlaidas.

Atsakovas nesutiko su tokia automobilio remonto darbų kaina, nes, jo teigimu, buvo galima suremontuoti ženkliai pigiau – už 3700 Eur naudojant naudotas detales. Atsakovas teigė, kad jis pats būtų suremontavęs automobilį, jei ieškovas būtų to paprašęs, nes užsiima automobilių pardavimo ir remonto verslu. Atsakovo teigimu, kai kurie ieškovo nurodyti automobilio defektai yra atsiradę dėl natūralaus nusidėvėjimo ir nėra atsakovo atsakomybė, o ieškovo pateikti įrodymai apie defektus yra nepatikimi, neaišku, ar tikrai tuo metu buvo atlikta apžiūra, nes defektų aktas yra be datos, nepasirašytas serviso direktoriaus bei pateikta tik jo elektroninė versija.

Ieškovas nurodė, kad jis nebeapsitiki atsakovu, todėl nebūtų sutikęs, kad atsakovas remontuotų automobilį. Jei pirkimo metu būtų žinojęs, kokių trūkumų turi automobilis, jis iš viso nebūtų jo pirkęs. Dėl atsakovo kaltės ieškovas ne tik patyrė 9500 Eur remonto išlaidų, tačiau turėjo sumokėti teisininkui 2000 Eur už pretenzijos ir ieškinio parengimą, todėl prašo visas šias išlaidas priteisti iš atsakovo.

Klausimai:

1. Teisiškai kvalifikuokite tarp ginčo šalių susiklosčiusius santykius. Kokios teisės normos taikytinos šiems santykiams? Ar ieškovo pasirinktas pažeistų teisių gynimo būdas yra tinkamas? Kodėl? Atsakymus pagrįskite konkrečiomis teisės normomis ir teismų praktika.
2. Kokios teismo diskrecijos ribos šio ginčo atveju? Ar teismas turi teisę pakeisti ieškovo prašomą taikyti gynybos būdą išeinant už ieškinio ribų? Ar tokiu atveju teismas nepriimtų siurprizinio sprendimo?
3. Kaip teismas turi paskirstyti šalių įrodinėjimo pareigas nagrinėjamo ginčo atveju? Kokiais įrodymais turėtų būti grindžiami automobilio trūkumai ir jų pobūdis? Kaip teismas turėtų vertinti ieškovo pateiktą el. laišką ir defektų aktų fotonuotrauką? Kokią įtaką automobilio trūkumų pobūdis turi pažeistų teisių gynimo būdų pasirinkimui?
4. Įvertinkite ieškovo reikalavimą dėl 2000 Eur išlaidų teisininko paslaugoms priteisimo. Kokios išlaidos teisinei pagalbai gali būti priteisiamos? Kaip jas turėtų pagrįsti ieškovas?

Egzaminuojamojo kodas _____
Baudžiamosios teisės ir proceso užduotis
2026 m. kovo 27 d.

Teisme nagrinėjama baudžiamoji byla, kurioje A. kaltinama pagal BK 225 straipsnio 4 dalį tuo, kad pareikalavo kyšio ir jį savo naudai priėmė už neteisėtą veikimą. Ji, būdama valstybės tarnautojui prilygintas asmuo – bendrosios praktikos gydytoja, 2025 m. birželio 25 d. apie 8 val. jai į mobiliojo ryšio telefoną paskambinusiai pacientei V., kuri nurodė jaučianti nugaros skausmus ir dėl to paprašiusiai išduoti jai nedarbingumo pažymėjimą, šio telefoninio pokalbio metu, neturėdama teisėto pagrindo prašomą nedarbingumo pažymėjimą išduoti, už jo išdavimą pareikalavo iš pacientės 50 Eur kyšio. V. sutikus su gydytojos reikalavimu, tą pačią dieną, apie 13 val. poliklinikos patalpose perdavė A. 50 Eur vertės kyšį grynaisiais pinigais, įdėdama juos į gydytojos kabinete esančio darbo stalo stalčių. 2025 m. birželio 26 d. apie 7.30 val. A. įdėtus pinigus paėmė, taip priimdama iš V. 50 Eur vertės kyšį už neteisėtą veikimą vykdant savo, kaip valstybės tarnautojui prilyginto asmens, įgaliojimus – nedarbingumo pažymėjimo V. nepagrįstą išdavimą penkių dienų laikotarpiui.

Be to, A. kaltinama pagal BK 300 straipsnio 1 dalį tuo, kad suklastojo tikrą dokumentą ir jį realizavo. Ji, būdama bendrosios praktikos gydytoja, 2025 m. birželio 25 d. iš savo mobiliojo telefono prisijungė prie Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų tvarkymo sistemos ir suformavo joje elektroninį nedarbingumo pažymėjimą pacientės V. vardu, tyčia nurodydama jame tikrovės neatitinkančius duomenis apie tai, kad V. nuo 2025 m. birželio 25 d. iki birželio 29 d. yra nedarbinga dėl ligos, kurios kodas S94.8 (Nervų sužalojimai čiurnos ir pėdos lygmenyje), ir tą pačią dieną, 13.30 val. šį dokumentą elektroniniu parašu pasirašė, taip išleisdama jį į teisinę apyvartą.

PROKURORAS prašo kaltinamąją A. pripažinti kalta pagal BK 225 straipsnio 4 dalį ir 300 straipsnio 1 dalį, paskirti jai už kiekvieną inkriminuotą nusikalstamą veiką sankcijose numatytą bausmę - baudą (BK 47 straipsnis), paskirtas bausmes subendrinti ir paskirti galutinę bausmę; taikyti baudžiamąjį poveikio priemonę (BK 68² straipsnis), nes nusikaltimus ji padarė užsiimdama medicinos praktika po to, kai praecityje buvo teista už tokio pat nusikaltimo padarymą.

Byloje nustatyta, kad kaltinamoji A. reikalavo kyšio ir jį priėmė už neteisėtą veikimą. Nors kaltinamoji A. viso proceso metu atsisakė duoti parodymus, tačiau jos kaltę įrodo liudytojos V. parodymai, visiškai patvirtinusios kyšio iš jos reikalavimo bei perdavimo aplinkybes; slaugytojų, apklaustų kaip liudytojos B. ir G. parodymai, kurios pamačiusios, kad gydytojai A. baigus darbą, pacientė V. buvo įėjusi į atrakiną šios gydytojos kabinetą, liepė jai išeiti ir jį iš karto užrakino; duomenys, užfiksuoti 2025 m. birželio 25 d. elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolės, jos fiksavimo ir kaupimo protokoluose; liudytojais apklaustų pacientų Z. ir G. parodymais, kurie paliudijo tai, kad kol jie laukė vizito prie kabineto, gydytoja nuo 2025 m. birželio 26 d. 7 val. nebuvo iš jo išėjusi; duomenys, gauti 2025 m. birželio 26 d. 7.50 val. atliktos asmens kratos ir objektų apžiūros metu, kai kaltinamosios A. darbo chalato kišenėje rasta ir paimta 50 Eur kupiūra.

Telefoniniuose pokalbiuose užfiksuota, kad pacientė V., birželio 25 dienos rytą, bendravo telefonu su gydytoja A., kuriai pasakė, kad skauda nugarą ir jai „kaip visada, reikia to lapelio“; gydytoja liepė užėiti į jos kabinetą po 12 val., kai ji jau bus išėjusi, ir palikti stalčiuje prie kompiuterio „šįkart penketuką už tokį lapelį“; tą pačią dieną, 13.15 val. užfiksuotas kitas telefoninis pokalbis, kurio metu V. gydytojai A. pasakė, kad „vos spėjo užbėgti į kabinetą ir įmesti, nes sesutė ją išvarė“.

Dokumento klastojimo ir realizavimo faktą, be kita ko, patvirtina V. asmens sveikatos kortelėje bei Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų tvarkymo sistemoje padaryti tikrovės

neatitinkantys įrašai apie pacientės V. apsilankymą pas gydytoją A., išsakytus nusiskundimus; diagnozuotą susirgimą, elektroniniu parašu patvirtintą nedarbingumo pažymėjimą ir kt. Byloje nėra jokių duomenų, kad kaltinamoji A., prieš išrašydama V. nedarbingumo pažymėjimą, būtų atlikusi jos apžiūrą ir diagnozavusi šiai nedarbingumo pažymėjime nurodytą ligą.

GYNĖJAS prašo kaltinamąją A. pagal BK 225 straipsnio 4 dalį ir 300 straipsnio 1 dalį išteisinti. Byloje nėra objektyvių įrodymų, kurie leistų daryti kategorišką išvadą, kad A. reikalavo kyšio iš V. ir jį priėmė. Nėra pagrindo patikimais įrodymais pripažinti liudytojos V. parodymų, kuri, siekdama išvengti baudžiamosios atsakomybės, galėjo apkalbėti kaltinamąją (ikiteisminio tyrimo metu atleista nuo baudžiamosios atsakomybės pagal BK 227 str. 6 dalį); kitų objektyvių duomenų, kuriuos byloje būtų galima pripažinti kaltinančiais įrodymais nėra (nenustatyta, ar pinigai buvo įdėti į nurodytą vietą; jei taip, kas ir kada paėmė pinigus iš gydytojos kabineto, nes gydytojai baigus darbą, kabinetas buvo paliktas atraktas, į kurį galėjo patekti bet kuris kitas asmuo; kitą dieną asmens kratos metu rasta ir paimta iš A. darbinio chalato kišenės 50 Eur kupiūra savaiame nepatvirtina jai inkriminuoto kyšio paėmimo fakto). Neaišku, kodėl A. kaltinama už neteisėtą veikimą reikalavusi ir priėmusi kyšį, kai, ji, būdama bendrosios praktikos gydytoja, turėjo teisę diagnozuoti ligą ir išduoti nedarbingumo pažymėjimą.

Elektroninių ryšių tinklais gauta ir užfiksuota informacija negali būti pripažinta įrodymu, kadangi šie duomenys buvo gauti neteisėtai, pažeidžiant įrodymų lestinimo taisyklę. Ikiteisminis tyrimas buvo pradėtas ir A. baudžiamoji byla perduota teismui pagal BK 225 straipsnio 2 dalį (dėl apysunkio nusikaltimo), tačiau bylą nagrinėjant teisme, prokuroro prašymu, kaltinimas buvo pakeistas į BK 225 straipsnio 4 dalį (baudžiamasis nusižengimas), kuris nepatenka į BPK 154 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Todėl asmenų telefoninių pokalbių metu gauti duomenys nepripažintini įrodymais. Byloje nesant kitų patikimų įrodymų, kaltinamoji turi būti išteisinta, nenustačius jos veiksmuose nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių.

Be to, ji nepagrįstai kaltinama ir pagal BK 300 straipsnio 1 dalį. Byloje nepaneigta aplinkybė, kad V. nurodytą dieną buvo pasitempusi čiurnos raiščius. Todėl nėra pagrindo išvadai, kad ji, tyčia išrašydama tikrovės neatitinkančius duomenis apie V. diagnozuotą ligą, neteisėtai išdavė nedarbingumo pažymėjimą.

Klausimai:

1. Vadovaudamiesi BK normomis, kvalifikuokite kaltinamosios nusikalstamus veiksmus. Išdėstykite išsamius jūsų pateikto nusikalstamos veikos teisinio vertinimo motyvus, kartu paaiškinkite „teisėto (ne)veikimo“ ir „neteisėto (ne)veikimo“ sąvokas BK 225 straipsnio taikymo kontekste.
2. Jūsų vertinimu, ar nagrinėjamoje byloje pagrįstas gynėjo prašymas byloje elektroninių ryšių tinklais gautą ir užfiksuotą informaciją nepripažinti įrodymu? Pateikdami atsakymą, išdėstykite BPK 154 straipsnyje reglamentuotos procesinės prievartos priemonės taikymo teisėtumo sąlygas.
3. Kokį procesinį sprendimą priimtumėte šioje baudžiamojoje byloje? Remdamiesi BPK nuostatomis, įvertinkite byloje surinktų duomenų visumą, kartu išdėstydami baudžiamojoje byloje surinktų duomenų pripažinimo įrodymais ir jų vertinimo kriterijus.